

*Önértelmezés, szerep és cselekvőség a 18–20. századi egyházi
társadalomban*

Nemzetközi egyháztörténeti konferencia
Nagyvárad, 2018. november 8–10.

Szervezők:

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest

Posticum Kulturális Központ, Nagyvárad

META – Pécsi Egyháztörténeti Bizottság, Pécs

Magyar Nemzeti Levéltár, Budapest

Szacsvay Akadémia, Nagyvárad

*„Az egyház akkor kezd érdeklődni a története iránt, amikor a történelem többé már nem magától
értetődő és problémamentes adottság, hanem kérdésessé, problematikussá válik.”*

Klaus Schatz SJ

Helyszín: Nagyvárad, Posticum Kulturális Központ, Teiului u. 26.

www.posticum.ro

[POSTICUM 3D PANORÁMA](#)

PROGRAM

2018. november 8., csütörtök

17:00-17:10 – Megnyitó

Nagyvárad, Püspöki palota, Díszterem. (Kanonoksor u. 2.)

A konferenciát megnyitja: Nagy Mihály Zoltán (Posticum Kulturális Intézet)

17:10-18:10 – Könyvbemutató

Bánkuti Gábor – Csibi Norbert – Gőzsy Zoltán – Varga Szabolcs – Vértesi Lázár (szerk.): *Teológia és történettudomány - Antológia az egyháztörténet-írás elméleti kérdéseiről*. Pécs, 2018.

Bánkuti Gábor – Nagy Mihály Zoltán (szerk.): *Historiográfiai mérleg és az egyháztörténeti kutatások új irányai. Tanulmányok a Posticum 2015-ben és 2016-ban tartott egyháztörténeti konferenciáinak előadásából*. Pécs, 2018.

Denisa Bodeanu: *O rază de speranță în întineric. Ajutoarele primite din străinătate de cultele religioase din România în anii '70-'80*. [Reménysugár a sötétségben. A romániai felekezetek külföldi segélyezése a '70-es és '80-as években.] Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2018.

A köteteket bemutatja: Bánkuti Gábor, Gárdonyi Máté, Nagy Mihály Zoltán

2018. november 9., péntek

9:15-9:45 – Bánkuti Gábor (egyetemi docens, PTE BTK Történettudományi Intézet Modernkori Történeti Tanszék): *Norma, szerep és magatartás egyházi mintázatai – előhang és kérdésfelvetés*

9:45-10:15 – Vasile Cristian (tudományos kutató, Nicolae Iorga Történeti Intézet, Román Akadémia, Bukarest): *Lehetséges az Egyház társadalomtörténetének megírása? Egy bukaresti görögkatolikus közösség a XX. században (Esettanulmány)*

10:15-10:45 – Cosmin Budeanca (tudományos főmunkatárs, Kommunizmus Büntetteit Kutató Intézet és Román Száműzöttek Emléke, Bukarest): *Az Evangélikus Lutheránus Egyház, a Securitáté és a német etnikum kivándorlása a 70'-es és 80'-as években*

10:45-11:00 – szünet

11:00-11:30 – Gőzsy Zoltán (egyetemi docens, PTE BTK Történettudományi Intézet Újkortörténeti Tanszék): *Konfrontáció vagy koordináció? A katolikus klérus cselekvési lehetőségei és mozgástere a 18. század elején*

11:30–12:00 – Miron Greta (egyetemi docens, Babeş-Bolyai Egyetem, BTK Közép-, Koraújkor- és Művészettörténeti Tanszék, Kolozsvár): *Pietizmus és egyesülése. Az egyesült püspökség a hierarchia szemszögéből a XVIII. század második felében*

12:00–12:45 – Vita. Moderátor: Horváth Gergely Krisztián

15:30–16:00 – Gárdonyi Máté (főiskolai tanár, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola): *Péteri tisztség és személyes habitus. VI. Pál pápasága*

16:00–16:30 – Petrás Éva (tudományos kutató, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest): *Diplomácia-e a titkosszolgálatokkal való együttműködés? Nagy Töhötöm küldetés-felfogásának változásai*

16:30–17:00 – Enache George (egyetemi docens, Galaci Al-Duna Egyetem, Galac): *Vartolomeu Stanescu ortodox püspök és a keresztény társadalmi tanítás*

17:00–17:20 – szünet

17:20–17:50 – Laura Stanciu (egyetemi docens, „1918. december 1.” Egyetem BTK Történelem, Régészet és Muzeológia Tanszék, Gyulafehérvár): *Erdély egyháztörténetét célzó projektek, együttműködések hasznosságáról. A görögkatolikus egyház esetében*

17:50–18:20 – Ö. Kovács József – Ördög Kovács Márton (főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Levéltár; PPKE, hallgató, filmkészítő): *„Inkább létezni, mint látszani”. Magatartásmódok az „illegális” premontreik körében - történetkutatói és dokumentumfilmesek értelmezések.*

18:20–19:00 – Vita. Moderátor: Gyarmati György

2018. november 10., szombat

9:30–10:00 – Nemes István (programigazgató, Posticum Kulturális Központ, Nagyvárad): *"Scylla és Charybdis között" ... Kovács Miklós püspök pozíciója a reformkor vallásügyi vitái során*

10:00–10:30 – Tamási Zsolt (Bolyai-ösztöndíjas, Szegedi Tudományegyetem, Marosvásárhely): *Egy sajátos papi kényszerpálya: Bodnár Lajos zalatnai plébános 1848-1849-es magatartása*

10:30–11:00 – Vita. Moderátor: Csibi Norbert

11:00–11:30 – Hatos Pál (dékán, Kaposvári Egyetem, Rippl-Rónai Művészeti Kar): *Szereptudat és önreflexió Ravasz László (1882–1975) református püspök pályáján*

11:30–12:00 – Tóth Krisztina (tudományos munkatárs, MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport): *Grósz József pasztorális stratégiái*

12:00–12:45 – vita, a konferencia zárása